

[Gustav Pedersen.]

hedsperioder ind imellem; der er store Grupper, der er paa Arbejdsdeling og altsaa maa tage en Lønnedgang, samtidig med at de kun faar en delvis Erstatning for Prisstigningen, og der er endvidere ret store Grupper i Befolkningen, som af en eller anden Grund overhovedet ikke har Mulighed for at faa Erstatning for Prisstigningerne gennem voksende Indtægter.

Hele dette Forhold understreger meget stærkt, at det er nødvendigt at sætte alle Kræfter ind for at hindre enhver Form for Prisstigning, der overhovedet kan hindres. Jeg tror ikke paa, at det er muligt at lave et effektivt Prisstop, og jeg tror slet ikke paa, at Priserne af sig selv vil kulminere med det, der er sket indtil dette Øjeblik. Siden 1. Januar er der for en Række Varegrupper konstateret en ret stærk Stigning af Engrospristallet. Under Posten Andre Varer er der en Stigning fra 253 til 269; for en Post som Tekstil og Konfektion, der jo i høj Grad indgaar i det almindelige Forbrug, er der en Stigning fra 191 til 205.

Man har under Diskussionen om Lønvilkaarene igen anvendt Udtrykket „Skruen uden Ende“. Jeg tror, at det i hvert Fald i denne Situation tilstrækkelig stærkt er slaaet fast, at det ikke er Lønningerne, der har været den Kraft, der drejede en Skrue uden Ende. Men der er Grund til at raabe Varsko over for en Bevægelse paa anden Maade, som kan føre til en Opskrining uden Ende, og denne Bevægelse er netop de Prisstigninger, som ikke er affødt af Forhold, vi ikke er Herre over. Desværre har vi ikke kunnet sige, at de Foranstaltninger, der er foretaget indtil dette Øjeblik gennem Lovgivningen og gennem Lovens Administration, har givet os Ret til at paastaa, at der ikke har fundet uberettigede Prisstigninger Sted. Heller ikke i den højtærede Handelsministers Forelæggelsestale kom der Udtryk for en saadan Opfattelse. Det Spørgsmaal, der ligger for, er derfor, om det er muligt gennem videre Arbejde med dette Problem at naa til, at vi saa langt, som det nu engang er menneskeligt muligt, kan forhindre de uberettigede eller urimelige Prisstigninger, der er den Kraft, der sætter Skruen uden Ende i Gang.

Og dette Spørgsmaal bliver selvfølgelig mere aktuelt, naar efterhaanden Varelagrene formindskes. Det er rigtigt, at de Varelagre, vi gik ind i Krigen med, har været ret betydelige, for havde det ikke været Tilfældet, havde det ikke kunnet holde saa længe, som det har gjort, med en ikke ringe Vareomsætning i de nødvendige Vare-

grupper. Jeg synes i og for sig ogsaa, det er naturligt, at den højtærede Handelsminister nævner den Fremsynethed, som en Række Erhvervsledere har vist med Hensyn til Fremskaffelsen af disse Varelagre; men det maatte vel i denne Forbindelse saa ogsaa være naturligt at gøre opmærksom paa, at en Række af de Angreb, der i sin Tid blev rettet mod den daværende Regering gaaende ud paa, at den skulde have sat sig imod rimelige Beredskabskøb, var uberettigede. Dog, selv om der har været gode Varelagre og fremsynede Beredskabsindkøb, varer denne Samling af gode Varebeholdninger jo ikke ved. Vi kommer til om lidt kortere eller lidt længere Tid for de forskellige Varegruppers Vedkommende at staa over for virkelig knappe Varelagre. Vi har allerede mærket det for en Varepost som Brændsel og enkelte andre Varegrupper og selvfølgelig i første Række med Hensyn til de Raastoffer, Industrien skal bruge. Men ogsaa for den almindelige Forbrugsartikel i Butikkerne kommer vi til at staa over for en Knaphed, som kan blive farlig for Prisdannelsen, hvis der ikke er meget stærk Disciplin i dette Forhold, og hvis der ikke er Vilje til fra alle Sider at gennemføre det Hensyn til Samfundsinteresserne, som skal gennemføres. Jeg er enig med den højtærede Handelsminister i, at Hensynet til Arbejdets Opretholdelse kommer i Betragtning, ogsaa i Spørgsmaalet om Prisdannelse. Der er ingen, der har Interesse i at hemme en Vækst i Priserne, som er nødvendig for, at en Virksomhed skal kunne arbejde.

Der er nu engang en Række Udgiftsposter, som ingen Virksomhed har Herredømme over, og det vilde være kortsynet Politik, om man satte saa snævre Rammer, at disse Omkostninger ikke kunde dækkes paa en saa rimelig Maade, at det er muligt for Virksomheden at arbejde; det er antagelig ethvert Menneske, der overhovedet arbejder med dette Spørgsmaal, enig i. Men er man enig heri, maa man ogsaa være enig i, at der saa i øvrigt maa vises virkelig Resignation fra de Virksomheder, som er i Stand til at tage en Del af Udgiftsstigningerne uden Prisforhøjelse. Det er jo ikke paa Forhaand givet, at det i alle Tilfælde er nødvendigt at tjene lige saa meget, som man tjener under normale Forhold, hvis der i øvrigt kan arbejdes paa forsvarlig Maade og betales et rimeligt Vederlag for den Arbejdsindsats, der ydes, uanset om det drejer sig om den manuelle Arbejder eller Arbejderen i ledende Stilling.

Det er denne Resignation, der maa kal-